

4.2.8. İstishab

Sözlükte istishab, beraberliği istemek, birlikte olmayı devam ettirmek gibi anlamlara gelmektedir. **Terim olarak** ise, bir zamanda mevcut olan durumun, değiştiğine dair delil bulunmadıkça, hâlen varlığını koruduğuna hükmetmektir.

Bir kişinin suçu ispat edilinceye kadar suçsuz olduğunun ispatı, kazanılmış hakların korunması ve kesin olan bir şeyin şüphe ile ortadan kalkmayacağına hükmetmek bu yöntem ile olmaktadır. Örneğin, kendisinden uzun süre haber alınamayan ancak ölüp ölmediğine dair bilgi de bulunmayan kişinin kaybolmadan önce edindiği haklar korunur ve malı mirasçılarına dağıtılmaz. Uzun zamandan beri bir malı elinde bulunduran kimse, başka birisi çıkıp kendisine ait olduğunu ispat etmedikçe bu malın sahibi sayılır.

TARTIŞALIM

Teneffüs bittiğinde sınıfa dönen bir öğrencinin çantasında parasını göremeyince teneffüse çıkmayıp tek başına sınıfta oturan bir arkadaşına “hırsız” demesini doğru buluyor musunuz? İstishab delili bakımından tartışınız.

BİLGİ KUTUSU

İstishabla ilgili bazı prensipler vardır ve bunlar aynı zamanda istishabın çeşitleridir. Söz konusu prensipler şunlardır:

- **Beraet-i zimmet asıldır:** Sanık, suçlu olduğu ispat edilene kadar suçsuzdur.
- **Eşyada aslolan mübahlıktır:** Haram olduğuna dair kesin bir delil bulunmayan her şey, nimet olması yönüyle mubahtır.
- **Şek ile yakîn zail olmaz:** Bir şeyin var olduğu kesin olarak biliniyorsa onun varlığının şimdi de devam ettiğine hükmedilir ve şüphe sebebiyle yokluğuna hükmedilemez.

